

8. Структура на студиската програма согласно правилникот за организирање на докторски студии на единицата, број на предвидени предмети и стекнати кредити, како и број на кредити стекнати со изработката на докторскиот труд.

СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

Табела 8.1. Распоред на предмети/активности по семестри и години на студии

Структурата на студиската програма за докторски студии					
семестар	Реден број или код	Назив на предмет/активност	Број на ЕКТС кредити		Припадност на предмет/активност согласно ЗВО
			Задолжителни предмети/активности	Изборни предмети	
ПРВ семестар		Етика во научноистражувачката работа од областа	3		организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Методологија на научноистражувачка работа од областа	3		организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет за стекнување генерички знаења и вештини за истражување од универзитетска листа на изборни предмети		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
ВТОР семестар		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,
		Предмет од студиска програма за стекнување напредни знаења		6	организирана академска обука, што содржи напредни и стручни курсеви,

			Истражувачка работа под менторство (подготовка на предлог-докторски проект)	14		независен истражувачки проект под менторство (докторски проект)
			Прва годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ТРЕТ семестар		Предлог – докторски проект	27		независен истражувачки проект под менторство (докторски проект)
			Прв докторски семинар	3		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ЧЕТВРТИ семестар		Изработка на докторскиот труд	20		изработка и јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект
			Меѓународна мобилност	6		меѓународна мобилност, најмалку еднонеделен престој,
			Втора годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ПЕТИ семестар		Активности за објавувањето на два труда во референтна научна публикација	20		објавување во референтни научни публикации и активно учество на меѓународни собири во врска со докторскиот труд
			Учество на меѓународен собир	7		меѓународна мобилност, најмалку еднонеделен престој,
			Втор докторски семинар	3		предавања и друг вид на комуникациски активности
	ШЕСТИ семестар		Трета годишна конференција	4		предавања и друг вид на комуникациски активности
			Одбрана на докторскиот труд	26		изработка и јавна одбрана на докторски труд врз основа на докторскиот проект

Табела 4.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

Потпрограма АЛБАНСКИ ЈАЗИК

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	ЕКТС	Научна област на која му припаѓа изборниот предмет
1		Дијалектите на албанскиот јазик и географска лингвистика		6	Албанологија
2		Сложени реченични конструкции		6	Албанологија
3		Историски развој на албанскиот јазик		6	Албанологија
4		Ономастика		6	Албанологија
5		Албанскиот јазик наспрема другите јазици		6	Албанологија
6		Глаголските начини во албанскиот јазик		6	Албанологија
7		Методичко-дидактички проучувања на албанскиот јазик		6	Албанологија
8		Зборообразувањето во албанскиот јазик		6	Албанологија
9		Социолингвистика и етнографија на говорот		6	Албанологија
10		Функционални стилови во албанскиот јазик		6	Албанологија

ПРИЛОГ БР. 3

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од третиот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011)

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ЕТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Институт за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, трет, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Дејан Донев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): по запознавањето со постулатите на научноистражувачката етика, каде фокусот е на науката како значајна форма на човековото живеење и труд, потоа на развојот на етиката на науката во современата епоха, а особено на конституирањето на применета етика на науката, понатаму докторските кандидати треба преку конкретни дилеми и проблеми од полето на применетата етика, да добијат продлабочени сознанија за суштината, развитокот, целите и задачите на етиката на науката и нејзините резултати, како форма на практичка етика со особени морални форми, принципи и норми. Едновременно, докторските кандидати треба да се стекнат и со знаења и изградат ставови и критериуми за оценка, согласно филозофското обмислување на есенцијалните проблеми поврзани со можните опасности од техничкиот и технолошкиот развој, но и да изградат одговорен пристап кон научните резултати, повикувајќи се пред сè на одговорноста на научниците во однос на заштита на природата, човекот и животот во целост.				
11.	Содржина на предметната програма: во самата содржина на наставната програма, акцентот е ставен на прашањата кои најмногу ја тангираат современата етика на научните истражувања, а бараат специфично обмислување - како да се носиме со новите и покомплексни проблеми во услови кога треба да обезбедиме истражувачки, академски интегритет, доверба, лојалност, дијалог, да покажеме одговорност, професионалност, доследност и искреност; потоа на современите тенденции и приоди во етиката денес кои се обидуваат да дадат одговор во решавањето на проблемите во науките и научните истражувања (развијање на една биоцентрична и холистичка парадигма на дејствување, нужноста од нова етика на одговорноста и отекривање на моралниот однос кон природата и другите облици на живот); но и на параметрите според кои се дефинира и разликува човекот (права, карактер, достоинство) во однос на другите видови „живот“ во обидот да се постават патеките за идните генерации (проучувањето на мозокот,				

	неврофармакологијата и контрола над однесувањето, продолжувањето на животот, генетско инженерство) и живот (голиот живот, правилата во биотехнологијата и политичката контрола над биотехнологијата).					
12.	Методи на учење: консултирање на релевантна литература, консултации со предметниот наставник, самостојни истражувања на зададени теми од предметот, пишување на студентски трудови.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	30		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		редовност во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Izrael, Mark & Hay, Iain	Research ethics for social scientists	SAGE, London	2006
		2.	Krznar, Tomislav	Znanje i destrukcija	Pergamena	2011
		3.	European commission, Directorate – General for Research and Innovation	Options for strengthnring responsible research and innovation	Publications office of the European Union, Luxembourg	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Shamoo, E. Adil & Resnik, B. David	<i>Responsible conduct of research</i>	Oxford University Press, New York	2009
		2.	European commission, Directorate – General for Research and Innovation	<i>Ethical and regulatory challenges to science and research policy at the global level</i>	Publications office of the European Union, Luxembourg	2012
		3.	Wisser, Richard	<i>Odgovornost u mijeni vremena</i>	Svjetlost	1988

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДОЛОГИЈА НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филозофски факултет - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар		Број на ЕКТС- кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Ана Димишковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат темелни познавања од сферата на научната методологија, како во сегментот на општата методологија на научноистражувачката работа, така и во методологијата од подрачјето на хуманистичките науки Студентите да се здобијат со продлабочени знаења за принципите и карактеристиките на методите со кои се истражувани и решаваани клучните филозофски прашања и кои имаат фундаменталното значење не само на планот на филозофското, туку и на научното мислење воопшто; Студентите да се оспособат за следење на најновите методолошки трендови во областа на нивното професионално усовршување, со особен акцент врз интердисциплинарната димензија на методологија во хуманистичките дисциплини; Студентите да се оспособат за самостојна и критичка примена на научноистражувачките методи и постапки во иницирањето, планирањето и реализирањето на самостојни научни истражувања, односно создавањето на сопствени научни дела.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот и методот на науката; општа, посебни и специјални методологии; општи научни методи и општа постапка на научното истражување; преглед на квантитативните и на квалитативните истражувачки методи; структурата на научните трудови; документарната подлога на научните трудови: цитирање, парафразирање, избегнување на плагијаторство; изработка на предлог-проект за истражување (елаборат); Условеноста на методолошките парадигми од генералните теориски позиции: емпиристичко-индуктивен метод; рационалистичко-дедуктивен метод; критичката филозофска методологија; позитивизам, херменевтички метод, структурализам и постструктурализам, феноменолшки метод, методолошки „анархизам“; Специфични методски постапки во хуманистичкиот дискурс: историскиот и критичко-компаративниот метод на толкување на текстовите; дијалектичката структура на филозофската аргументација и нејзините дијалогски аспекти; концептуалната анализа како метод; мисловен експеримент („Gedankenexperiment“); конструирање на апстрактни теориски модели и тестирање на нивната објаснувачка моќ.				
12.	Методи на учење: Консултирање на релевантна литература, консултации со предметниот наставник, самостојни истражувања на зададени теми од предметот, пишување на студентски трудови и нивно презентирање.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа настава и 60 часа домашна работа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања (теоретска настава) и дискусии		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење		40 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			40

	17.2.	Устен испит/презентација			30	
	17.3.	Активност и учество во дискусии			30	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност на предавањата (за потпис) и предаден писмен труд (за полагање завршен испит)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски (со можност за изведување на наставата и на англиски јазик)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Панзова, В.	<i>Вештината на истражувањето: опитите постапки во научната работа</i>	Филозофски факултет, Скопје	2018
		2.	Брајман, А.	<i>Методи на општественото истражување</i>	Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола	2014
		3.	Cappelen, H. and al., eds.	<i>The Oxford Handbook of Philosophical Methodology</i>	Oxford University Press, Oxford	2016
		4.	Booth, W. C. et al., eds.	<i>The Craft of Research</i> (4 th ed.)	Chicago University Press, Chicago	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Трајковски, В. и Ангелоска Галевска, Н.	<i>Академско пишување и објавување</i>	Филозофски факултет, Скопје	2022
		2.	Murray, R.	<i>How to Write aThesis</i> (3 rd ed.)	Open University Press, Berkshire	2011
		3.	D'Oro, G. and Overdgaard, S., eds.	<i>The Cambridge Companion to Philosophical Methodology</i>	Cambridge University Press, Cambridge	2017
	4.	Daly, Ch.	<i>An Introduction to Philosophical Methods</i>	Broadview Press, Peterboroug	2010	

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ДИЈАЛЕКТИТЕ НА АЛБАНСКИОТ ЈАЗИК И ГЕОГРАФСКА ЛИНГВИСТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – потпрограма Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Аслан Хамити			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Продлабочување на знаења за албанските говори и географската лингвистика. 2. Продлабочување и проширување на знаењата за дијалектната основа на албснскиот стандарден јазик и книжевната традиција напишана на дијалектен јазик. 3. Оспособување за прибирање на дијалектен материјал. 4. Оспособување за јазична анализа на дијалектен материјал и пишување семинарски или докторски труд од областа на дијалектологијата. 5. Развивање вештини за разбирање, анализирање и синтетизирање.				
11.	Содржина на предметната програма: Односот меѓу дијалектниот и стандардниот јазик. Дијалектите како основа на литературниот јазик. Албанската книжевна традиција напишана на дијалектен јазик. Дијалектите како извор за збогатување на албанскиот современ стандарден и литературен јазик. Најнови достигнувања на дијалектологијата на албанскиот јазик. Дијалектниот атлас на албанскиот јазик I, II (Наполи, 2007, 2008). Дијалектна поделба на албанскиот јазик: дијалекти, поддијалекти и група говори. Влијанието на екстралингвистички фактори во дијалектна поделба. Преглед на дијалектолошките проучувања. Местото на албанските говори во Северна Македонија во дијалектната структура на албанскиот јазик. Опис на денешната состојба на одреден албански говор. Прибирање на дијалектен материјал. Дискусија за одреден говор по прочитана монографија. Упаства за монографски опис на одреден говор.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава, дијалектна експедиција, истражувачки проект, самостојни задачи, пишување и усна презентација на семинарски докторски труд, домашно учење и др.			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	10 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	115 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови

	17.3.	Активност и учество				20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода				5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода				6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода				7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Една истражувачка работа и презентација			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		- По полагањето на испитот, секој студент го евалуира предметот на однапред изготвен формулар. - Постојано следење на нова научна литература по дадениот предмет и споредување со предложените теми во предметот. - Законски пропишаните форми на интерна и екстерна евалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Asllan Hamiti – Ajten Qamili	Dialektologjia e gjuhës shqipe	UIShM, Shkup	2014
		2.	Grup autorësh	Atlasi dialektologjik i gjuhës shqipe I, II	AShSh, Napoli	2007, 2008
		3.	Gjovalin Shkurtaj	Dialektet e shqipes	Botimet Morava, Tiranë	Tiranë, 2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Grup autorësh (përmbledhje studimesh)	Dialektologji shqiptare, Të folmet shqipe të Maqedonisë së Veriut 1, 2, 3	ITShKSh, Shkup	2020, 2021, 2022
		2.	Grup autorësh (përmbledhje studimesh)	Dialektologjia shqiptare I-VII	IGjL, Tiranë	1971-2009
		3.	Grup autorësh (përmbledhje studimesh)	Studime gjuhësore (Dialektologji) I, II	IAP, Prishtinë	1978, 1989

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СЛОЖЕНИ РЕЧЕНИЧНИ КОНСТРУКЦИИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазикот - Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	I година I/II семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Ваљбона Тоска, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочени проучувања на синтаксичката структура на сложената реченица во албанскиот стандарден јазик				
11.	Содржина на предметната програма: Сложени реченични конструкции; Аргументи со реченичен облик; Конјункција; Адверсативна релација; Темпоралност; Каузативност; Кондиционалност; Концесивност; цел.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.		15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови
		16.2.	Самостојни задачи		35 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи		100 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			40 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература				

	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Gramatika e gjuhës shqipe II	Akademia e Shkencës e Tiranës Tiranë	1997
		2.	Група автори	Gramatika e gjuhës shqipe, Sintaksa IGjL	Rilindja Prishtinë	1991
		3.	Totoni, Menella	Fraza me nënrenditje	SHBLU Tiranë	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dhima, Thoma	Sintaksa e gjuhës shqipe	SHBLU Tiranë	2008
		2.	Тополињска, Зузана	Македонските дијалекти во Егејска Македонија [книга прва]. Синтакса T1	МАНУ Скопје	1995
		3.	Тополињска, Зузана		МАНУ Скопје	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА АЛБАНСКИОТ ЈАЗИК ZHVILLIM HISTORIK I GJUHËS SHQIPE			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик потпрограма: Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	1 година 1 семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Ајтен Камили, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да биде уредно запишан семестарот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување и надградување на стекнатото знаење од додипломските студии за историскиот развој на албанскиот јазик во раниот период, средновековието, поновото време до денес. Продлабочување и надградување на стекнатото знаење за меѓусебните јазични односи на албанскиот јазик со другите јазици низ текот на времето. Оспособување за служење со старите албански текстови во улога на објаснување на современите фонетско-фонолошки и морфонолошките појави. Развивање вештини за разбирање, анализирање и синтетизирање на историските факти за албанскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Предисторискиот период на албанскиот јазик. Албанскиот јазик во рамките на индоевропските и балканските јазици. Праиндоевропските елементи во албанскиот јазик. Главните теории за потеклото на албанскиот јазик и името "shqiptar". Албанскиот јазик во раниот период, средновековието и поновото време. Меѓусебните јазични односи низ текот на времето со другите јазици: грчкиот, латинскиот, словенските јазици, турскиот, ароманскиот, неолатинските јазици и др. Соодносот на туѓите елементи со домашните. Историска фонологија: Праиндоевропскиот вокализам и неговиот развој во албанскиот јазик. Праиндоевропскиот консонантизам и неговиот развој во албанскиот јазик. Конститутивни фонолошки карактеристики: акцент, вокализам и консонантизам, полувокали, сонанти. Историски морфонолошки промени: метафонија, апофонија, палатализација. Основни начела на фонетскиот развој: ротацизам, назализам, красис, асимилација и др.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	35 часа	
			16.3.	Домашно учење – задачи	100 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар и успешно презентирана проектна задача (истражување)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Албански јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Eqrem Çabej	Studime gjuhësore I – IX	Prishtinë	1976, 1989
		2.	Shaban Demiraj	Gjuha shqipe dhe historia e saj	Tiranë	1996
		3.	Aleksandar Stipčević	Ilirët – historia, jeta, kultura	Rilindja, Prishtinë	1980
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Bardhyl Demiraj	Shqiptar	Tiranë	2010
		2.	Elena Kocaqi	Shqipja çelësi i gjuhëve indoevropiane	Tiranë	2008
		3.	Valter Shtylla	Figura historike iliro-shqiptare	Tiranë	2005
		4.	Nermin Vlora - Falacki	Gjeneza e gjuhës shqipe	Shkup	1999

	5.	Kolec Topalli	Shndërrime historike në sistemin zanor të gjuhës shqipe	Tiranë	2000
	6.	Kolec Topalli	Shndërrime historike në sistemin bashkëtingëllor të gjuhës shqipe	Tiranë	2001
	7.	Xheladin Gosturani	Historia e albanologjisë	Tiranë	1999
	8.	Aristidh Kola	Gjuha e perëndive	Plejad, Tiranë	2003

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОНОМАСТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик потпрограма: Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	1 година 1 семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Исмет Османи, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да биде уредно запишан семестарот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Продлабочување на знаењата за ономастиката. 2. Оспособување на кандидатот за истражувачка работа од полето на ономастиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во ономастиката. Предмет на проучување на ономастиката. Ономастиката како дел од науката за јазикот. Ономастиката и другите лингвистички дисциплини. Развојот на албанската ономастика. Антропономастика. Системот на именување кај Албанците: личното име, хипокористика, презиме, прекар. Топономастика. Ојкономастика. Хидрономастика. Орономастика. Ономастиката и нормата. Ономастиката од социолингвистички аспект.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа	

		16.3.	Домашно учење – задачи	100 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		60 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар и успешно презентирана проектна задача (истражување)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Çabej, Eqrem	Studime gjuhësore V	Prishtinë	1975
		2.	Ajeti, Idriz	Vepra IV	Prishtinë	2001
		3.	Demiraj, Shaban	Prejardhja e shqiptarëve në dritën e dëshmime të gjuhës shqipe	Tiranë	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Shaban, Demiraj	Gjuha shqipe dhe historia e saj	Tiranë	1996
		2.	Shkurtaj, Gjovalin	Onomastikë dhe sociolinguistikë	Tiranë	2001

		3.	Murati, Qemal	Fjalor toponomastik i tërthoreve shqiptare të Maqedonisë	Seminari i Albanologjisë, Tetovë	2008
		4.	Baliu, Begzad	Gjendja e toponimisë shqiptare në Ballkan	Prishtinë	2004
		5.	Rikard S.	Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva, I, II.	Zagreb	1969 Enciklopedijski
		6.	Pulaha S.	Defteri i Regjistrimit të Sanxhakut të Shkodrës i vitit 1485, (Paraqitja, hyrja, transliterimi dhe komentet nga Selami Pulaha)	Akademia e Shkencave e Shqipërisë - Instituti i Historisë, Tiranë.	1974
		7.	Pulaha S.	Popullsia shqiptare e Kosovës gjatë shek. XV-XVI, (Studime dhe dokumente),	Akademia e Shkencave e Shqipërisë - Instituti i Historisë, Tiranë.	1984
		8.	Valter Shtylla	Figura historike iliro-shqiptare	Tiranë	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АЛБАНСКИОТ ЈАЗИК НАСПРЕМА ДРУГИТЕ ЈАЗИЦИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик потпрограма: Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	1 година 1 семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Исмет Османи, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да биде уредно запишан семестарот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Стекнување и продлабочување на знаењата за албанскиот јазик и другите балкански и европски јазици. 2. Оспособување за научно-истражувачка работа во областа на компаративната лингвистика. 3. Стекнување и продлабочување на знаења за универзалните и посебните јазични особености во сите сфери. 4. Оспособување за јазична компаративна и контрастивна анализа и пишување докторски труд. 5. Развивање вештини за разбирање, анализирање и синтетизирање.				
11.	Содржина на предметната програма: Разгледување теми од областа на контрастивните проучувања, и тоа од пред сè од областа на проучувањата меѓу албанскиот и македонскиот со други јазици, зависно од заинтересираноста на кандидатите, на сите рамништа (фонолошко, граматичко, лексичко и текстуално).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		35 часа
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		100 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60 бода

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода		
	17.3.	Активност и учество		20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар и успешно презентирана проектна задача (истражување)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Shaban Demiraj	Gjuhësia ballkanike	Shkup	1994
		2.	Eqrem Çabej	Hyrje në gjuhësinë krahasimtare-historike	Prishtinë	1980
		3.	Olivera Jashar-Nasteva	Kontaktet gjuhësore në hapësirat ballkanike	Shkup	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Demiraj, Shaban	Gjuha shqipe dhe historia e saj	Tiranë	1996
		2.	Demiraj, Shaban	Prejardhja e shqiptarëve në dritën e dëshmimeve të gjuhës shqipe	Tiranë	1999
		3.	Ajeti, Idriz	Shqiptarët dhe gjuha e tyre	Prishtinë	1997
		4.	Ismajli,	Studime për	Prishtinë	2015

		Rexhep	historinë e shqipes në kontekst ballkanik		
	5.	Kolec Topalli	Shndërrime historike në sistemin zanor të gjuhës shqipe	Tiranë	2000
	6.	Kolec Topalli	Shndërrime historike në sistemin bashkëtingëllor të gjuhës shqipe	Tiranë	2001
	7.	Beekes, Robert	Comparative Indo- European Linguistics	Benjamins, Amsterdam,	2000
	8.	Bader, Françoise	Les langues indo- européennes	Paris	1997

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ГЛАГОЛСКИТЕ НАЧИНИ ВО АЛБАНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик - Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година/семестар	I година I/II семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Мируше Хоџа, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочени проучувања на глаголските начини и модалности во албанскиот јазик. Разика и сличности меѓу категоријата начин и модалност во албанскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Индикатив, адмиратив, субјунктив, кондиционал, оптатив и императив. Модални глаголи. Деонтичка, епистемска и динамичка модалност. Други видови модалност во албанскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	35 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	100 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	40 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература				

22.1.	Задолжителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Група автори	Gramatika e gjuhës shqipe I	Akademia e Shkencave e Shqipërisë Tiranë	1995
	2.	Demiraj, Shaban	Morfologjia historike e gjuhës shqipe	Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë, Tiranë	1978
	3.	Riza, Selman	Sistemi foljor i letrarishtes shqiptare bashkëkohore, Vepra 2	Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë	1994
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Walter Breu	Mood in Albanian (in: Mood in the Languages of Europe, ed. B. Rothstein)	John Benjamins Publishing Company	2010
	2.	Walter Breu	Modals in Albanian (in: Modals in the Languages of Europe)	De Gryter Mouton	2009
	3.	Beci, Bahri	Gramatika e gjuhës shqipe për të gjithë	Logos A Shkup, Prishtinë, Tiranë	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методичко-дидактички проучувања на албанскиот јазик			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – потпрограма Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	
8.	Наставник	Проф. д-р Фаркета Дибра - Зеќири			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на курсот по предметот „Методичко-дидактички проучувања на албанскиот јазик“ студентите ќе бидат способни: - да се запознава со наставата и промените во образованието; стилови на учење; - да се запознава и обучи, теоретски и практично, со владеењето на наставата на овој јазик во училиште, согласно наставните програми и новите барања согласно наставните реформи во предуниверзитетскиот образовен систем; - да ги совладаат принципите, методите и главните форми на работа за организација и развој на часовите по албански јазик; - да знае и да умее да практикува современи методи на настава по албански јазик; - да препознаваат и имплементираат современи наставни стратегии насочени кон ученикот; - да се користат методи и техники на настава по јазик кои промовираат критичко размислување со тоа што јазикот и литературата ги гледа како предмет од универзален карактер во образованието на генерациите.				
11.	Содржина на предметната програма: Предметот „Методичко-дидактички проучувања на албанскиот јазик“ на студентите им нуди различни принципи, критериуми, стандарди, информации, стратегии, техники и форми на работа, така што наставата и изучувањето на албанскиот јазик на училиште станува интерактивна и успешна. Принципите, како и многу други пристапи поврзани со сеопфатни трансформации во планот на наставните промени и терминологијата што ги придружува овие трансформации, се предмет на посебни поглавја во рамките на овој предмет.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава, истражувачки проект, самостојни задачи, пишување и усна презентација на семинарски докторски труд, домашно учење и др.			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	10 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	115 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бодови

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Една истражувачка работа и презентација			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		- По полагањето на испитот, секој студент го евалуира предметот на однапред изготвен формулар. - Постојано следење на нова научна литература по дадениот предмет и споредување со предложените теми во предметот. - Законски пропишаните форми на интерна и екстерна евалуација.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gjokutaj, Mimoza	Didaktika e gjuhës shqipe	Tiranë	2009
		2.	Musai, Bardhyl	Metodologjia e mësimeve	Tiranë	2003
		3.	Mustafa, Avzi	Didaktika e gjuhës shqipe	Shkup	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Brada, Riza	Metodika e gjuhës shqipe dhe letërsisë për shkollën fillore	Pejë	2005
		2.	Баковлјев, Милан	Дидактика	Београд	1992
		3.	Grup autorësh	Strategjitë e të mësuarit	Tiranë	1995

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Зборообразувањето во албанскиот јазик			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – потпрограма Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	
8.	Наставник	Доц. д-р Лулјета Адили - Челику			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Познавање и разбирање на најновите теоретски проучувања од областа на функционалното зборообразување; 2. Идентификација и анализа на зборообразувачките модели во различен функционален концепт; 3. Познавање на зборообразувачкиот систем на албанскиот јазик и неговата функционалност.				
11.	Содржина на предметната програма: Најнови теоретски истражувања од областа на зборообразувањето. Потенцијалноста на зборообразувачкиот систем во албанскиот јазик и неговата применливост во различни сфери на употреба на јазикот. Функционална диференцијација на изведенките во албанскиот јазик. Односот збор : стил. Тенденции на зборообразувачките модели во уметничкиот стил, во научно-техничкиот стил, во административно-правниот стил, во религиозниот стил и сл. Процесите на семантичко маркирање на определени зборообразувачки модели како последица на еден вид терминологизација на изведенките. Односот на потенцијалното и реализираното од аспект на зборообразувачкиот потенцијал во албанскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава, истражувачки проект, самостојни задачи, пишување и усна презентација на семинарски докторски труд, домашно учење и др.			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	10 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	115 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		50 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Една истражувачка работа и презентација				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Албански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	- По полагањето на испитот, секој студент го евалуира предметот на однапред изготвен формулар. - Постојано следење на нова научна литература по дадениот предмет и споредување со предложените теми во предметот. - Законски пропишаните форми на интерна и екстерна евалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Thomai, Jani	Leksikologjia e gjuhës shqipe	Tiranë	2011
		2.	Thomai, Jani	Teksti dhe gjuha	Tiranë	1992
		3.	Demiraj, Shaban	Gramatika e gjuhës shqipe	Tiranë	1962
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Thomai, Jani	Fjalor i gjuhës shqipe	Tiranë	1992
		2.	Beci, Bahri	Gramatika e gjuhës shqipe	Lofgos-A, Shkup	2005
		3.	Islamaj, Shefkije	Ligjërimi, gjuha dhe stili në krijimtarinë letrare moderne dhe postmoderne të Rexhep Qosjes	Instituti Albanologjik Prishtinë	2021
		4.	Adili-Çeliku Luljeta	Punime mbi fjalëformimin	OFSET-PRINT KËRÇOVË	2022

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социолингвистика и етнографија на говорот			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик потпрограма: Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за албански јазик и книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	1 година 2 семестар	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Ајтен Камили, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да биде уредно запишан семестарот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на продлабочени знаења за научните текови и за применетите истражувања од областа на општата и применетата социолингвистика. Стекнување со синтетизирани сознанија за општествената димензија на јазикот (јазично раслојување). Упатување кон соодветната терминологија и литература Оспособување за оригинални солингвистички истражувања Оспособување за анализа и компарација на јазичните варијанти во светот и кај нас				
11.	Содржина на предметната програма: Почетоците на светската социолингвистика. Социолингвистички истражувања; развојните текови и актуелните состојби на социолингвистичките истражувања во светот наспрема Северна Македонија, Албанија, Косово и албанската дијаспора. Јазични слоеви, варијанти, форма и начин на формирање на јазично раслојување. Етнографија на говорот. Глобализмот; Мултикултурализмот; Јазичите во контакт на социолингвистички аспект. Јазично-социјалните интеракции и др.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, теренско истражување, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа
		16.2.	Самостојни задачи		35 часа

		16.3.	Домашно учење – задачи			100 часа
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар и успешно презентирана проектна задача (истражување)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Албански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		2.	Gjovalin Shkurtaј	Sociolinguistika	Tiranë	2003
		2.	Gjovalin Shkurtaј	Etnografi e të folurit të shqipes	Tiranë	2004
		3.	Mustafa Ibrahimi	Sociolinguistika	Shkup	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Hudson A. Richard	Sociolinguistica	Tiranë	2010
		2.	Gjovalin Shkurtaј	Onomastikë dhe etnolinguistikë	Tiranë	2008
		3.	Ајтен Ќамили	Социјалните варијанти на албанските струшки говори и меѓујазичната интерференција (кај еднојазичните,	Скопје	2008

				двојазичните и повеќејазичните говорители <i>(магистерски труд)</i>		
		4.	R. Ushaku	Hulumtime etnolinguistike	Prishtinë	2000
		5.	Bell R.T.	Sociolinguistika	Moskva	1980
		6.				
		7.				
		8.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Функционални стилови во албанскиот јазик			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Наука за јазик – потпрограма Албански јазик			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет			
6.	Академска година/семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	
8.	Наставник	Проф. д-р Аслан Хамити			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Продлабочување на знаења во лингвостилистиката. 2. Продлабочување и проширување на знаењата за функционалните стилови во албанскиот јазик. 3. Оспособување за користење на изразни средства и можности на јазикот, како и нивната реализација во врзан текст (говорен или пишуван). 4. Оспособување за јазична анализа на јазик и стил како и пишување семинарски или докторски труд од областа на лингвостилистиката. 5. Развивање вештини за разбирање, анализирање и синтетизирање.				
11.	Содржина на предметната програма: Раслојување на јазикот: историско, територијално, функционално, социјално и индивидуално. Преглед на лингвостилистички проучувања во одредени јазици и во албанскиот јазик. Говорен и пишуван јазик. Функционални стилови и потстиливи: уметничколитературен, публицистички, научен, административен и др. Изразните средства и можности во функционални стилови на албанскиот јазик се разгледуваат од на сите рамништа: фонетско-фонолошко, морфолошко, зборообразувачко, лексичко, синтаксичко во рамките на врзан текст. Посебно внимание се посветува на фоностилема, графостилема, морфостилема, лексикостилема и синтаксостилема на сите стилови.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава, дијалектна експедиција, истражувачки проект, самостојни задачи, пишување и усна презентација на семинарски докторски труд, домашно учење и др.			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа.	10 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи	115 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		50 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	

	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Една истражувачка работа и презентација				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Албански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	- По полагањето на испитот, секој студент го евалуира предметот на однапред изготвен формулар. - Постојано следење на нова научна литература по дадениот предмет и споредување со предложените теми во предметот. - Законски пропишаните форми на интерна и екстерна евалуација.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lloshi, Xhevat	Stilistika dhe pragmatika	Tiranë	1999
		2.	Hamiti, Asllan	Kultura e gjuhës për të gjithë	Sak-stil Shkup	2018
		3.	Минова-Ѓуркова Лилјана	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор Скопје	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Thomai, Jani	Teksti dhe gjuha	Tiranë	1992
		2.	Antica, Antosh	Osnove lingvističke stilistike	Zagreb	1974
		3.	Islamaj, Shefkije	Ligjërimi, gjuha dhe stili në krijimtarinë letrare moderne dhe postmoderne të Rexhep Qosjes	Instituti Albanologjik Prishtinë	2021